सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास सम्माननीय का.मु. प्रधान न्यायाधीश श्री कल्याण श्रेष्ठ माननीय न्यायाधीश श्री देवेन्द्र गोपाल श्रेष्ठ

फैसला

090-CI-0339

मुद्दाः निषेधाज्ञायुक्त परमादेश ।

महानगरीय ट्राफिक प्रहरी कार्यालय, गौशाला, काठमाडौं-------१ पुनरावेदक विपक्षी

विरुद्ध

काठमाडौँ जिल्ला काठमाडौँ महानगरपालिका वार्ड नं. ५ बस्ने नरेश डंगोल------१ प्रत्यर्थी निवेदक

पुनरावेदन अदालतमा फैसला गर्नेः माननीय न्यायाधीश श्री एकराज आचार्य माननीय न्यायाधीश श्री रामचन्द्र यादव पुनरावेदन अदालत पाटन

न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा ९(१) को खण्ड (क) बमोजिम दायर हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यसप्रकार छ:-

मेरो हकभोग र दर्ताको साविक काठमाडौं नगर २३(ञ) कि.नं. ६१ को क्षे.फ. २-८-०-० जग्गा हाल कि.नं. १३१ र ३८५ कायम भएको छ । सो जग्गा हाल साविक गरी पाउँ भनी मैले मालपोत कार्यालय चावहिलमा दिएको निवेदन कारवाहीयुक्त अवस्थामा रहेको छ । उक्त मेरो हकभोग र दर्ताको जग्गामा विपक्षीहरूले अनाधिकार रूपमा पर्खाल तथा भवन निर्माण गर्ने आशंका रहेकोले मेरो निर्विवाद हकभोग र दर्ताको उक्त जग्गामा कुनै किसिमको निर्माण

कार्य नगर्नु नगराउनु भनी विपक्षीहरूको नाममा अन्तरिम आदेशसहितको निषेधाज्ञाको आदेश जारी पाउँ भन्ने भन्ने व्यहोराको निवेदनपत्र ।

यसमा के कसो भएको हो ? निवेदकको मागबमोजिम आदेश किन जारी हुनु नपर्ने हो ? मागबमोजिमको आदेश जारी हुनु नपर्ने कुनै आधार र कारण भए सबूद प्रमाणसिहत म्याद सूचना पाएका मितिले बाटाका म्यादबाहेक १५ दिनिभन्न पुनरावेदन सरकारी विकल कार्यालय, पाटनमार्फत लिखित जवाफ पेश गर्नु भनी विपक्षीहरूका नाममा म्याद सूचना जारी गरी लिखित जवाफ परे वा अविध व्यतीत भएपछि नियमानुसार गरी पेश गर्नु । निवेदन मागबमोजिम अन्तरिम आदेश जारी गर्न मिलेन भन्ने पुनरावेदन अदालत पाटनको मिति २०६८।१२।६ को आदेश ।

साविक नरेश डंगोलको नाममा मालपोत कार्यालय, काठमाडौंमा दर्ता रहेको का.जि. साविक नगर ३३/ज कि.नं. ६१ को क्षे.फ. २-८-०-० जग्गाको श्रेस्तामा मालपोत कार्यालय, चाविहलको हा.सा.मि.नं. ५६ मिति २०५८।९।४ को निर्णयले श्रेस्ता खारेज भएको भनी मालपोत कार्यालय, काठमाडौं, डिल्बजारको च.नं. ७६२६ मिति २०६८।१२।२ गतेको पत्रबाट महानगरीय ट्राफिक प्रहरी प्रभाग, गौशालाका नाममा लेखी पठाएको र रिट निवेदकको नाममा कायम रहेको श्रेस्ता खारेज भई नेपाल सरकारका नाममा कायम भएको देखिँदा उक्त जग्गामा निवेदकको हकदैया नरहेकोले रिट निवेदन खारेज गरी पाउँ भन्ने व्यहोराको व्यहोराको प्रहरी प्रधान कार्यालय. नक्सालको लिखित जवाफ ।

निवेदकले दावी गरेको कि.नं. तथा क्षेत्रफलको जग्गा निजको नाममा दर्ता नभई नेपाल सरकारको नाममा दर्ता रहेको हुँदा क्षेत्राधिकार विहिन रुपमा पर्खाल तथा भवन निर्माण गर्ने आशंका रहेको भन्ने झुट्टा व्यहोरा उल्लेख गरी दायर गरेको निवेदन खारेज गरी पाउँ भन्ने व्यहोराको महानगरीय ट्राफिक प्रहरी प्रभाग, गौशाला, काठमाडौं र ऐ.का प्रमुख कमल थापाको संयुक्तको लिखित जवाफ ।

विपक्षीले दावी गरेको कि.नं. तथा क्षेत्रफलको जग्गा निजको नाममा दर्ता नभई नेपाल सरकारको नाममा दर्ता भएको हुँदा अनाधिकार क्षेत्राधिकार विहीन रुपमा पर्खाल तथा भवन निर्माण गर्ने प्रवल आशंका भएको भन्ने जस्तो कपोलकल्पित र झुट्टा व्यहोरा उल्लेख गरी यस ट्राफिक प्रहरी महाशाखा समेतलाई विपक्षी बनाई दायर भएको निवेदन खारेज गरी पाउँ भन्ने व्यहोराको महानगरीय ट्राफिक प्रहरी महाशाखा, रामशाहपथ, काठमाडौंको लिखित जवाफ ।

निवेदक नरेश डंगोलका नाममा कायम रहेको का.जि. साविक नगरि २३(ञ) कि.नं. ६१ को क्षे.फ. २- κ -०-० जग्गाको श्रेस्ता खारेज भई नेपाल सरकारका नाममा कायम भएको भनी मालपोत कार्यालय, काठमाडौंको च.नं. ६२६ मिति २०६ κ । १२। १२ को पत्रबाट देखिएकोले उक्त जग्गामा निवेदकको हकदैया नरहने हुँदा निवेदकको निवेदन खारेज गरी पाउँ भन्ने नेपाल सरकार, गृह मन्त्रालयको लिखित जवाफ ।

साविक कि.नं. ६१ को जग्गा निवेदकको नाममा दर्ता भएको जग्गा धनी प्रमाण पुर्जा र मालपोत कार्यालय, चाविहलको मिति २०६१।३।२६ गतेको पत्रबाट देखिन आएकाले मालपोत कार्यालयले हालसाविकको निर्णय नगरेसम्म निवेदनमा उल्लेखित साविक कि.नं. ६१ मा पर्ने गरी कुनै पनि निर्माण कार्य नगर्नु, नगराउनु भनी विपक्षीहरुको नाममा निषेधाज्ञाको आदेश जारी हुने ठहर्छ भन्ने पुनरावेदन अदालत पाटनको मिति २०६९।५।१३ को फैसला।

निवेदनमा उल्लेखित जग्गा नेपाल सरकारका नाममा दर्ता रहेको र यस कार्यालयको भोगमा रहेको छ । नेपाल सरकारका नाममा दर्ता रहेको जग्गामा दावी गर्ने हकदैया निवेदकलाई नभएको हुँदा निषेधाज्ञाको आदेश जारी हुने ठहर गरेको पुनरावेदन अदालत पाटनको फैसला त्रुटिपूर्ण भएकोले सो फैसला उल्टी गरी निवेदन खारेज गरी पाउँ भन्ने व्यहोराको महानगरीय ट्राफिक प्रहरी कार्यालय, गौशालाको पुनरावेदनपत्र ।

नियमबमोजिम दैनिक पेशी सूचीमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको पुनरावेदनसिहतको मिसिल अध्ययन गरी पुनरावेदन अदालतको फैसला मिलेको छ छैन र पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्छ सक्दैन भन्ने सम्बन्धमा निर्णय दिनुपर्ने हुन आयो ।

मेरा नाममा दर्ता रहेको काठमाडौं नगर साविक ३३(ज) कि.नं. ६१ को २-८-०-० हालको कि.नं. १३१ र ३८५ को जग्गामा विपक्षीले पर्खाल तथा भवन निर्माण गर्ने आशंका भएकोले सो जग्गामा कुनै किसिमको निर्माण कार्य नगर्नु नगराउनु भन्ने निषेधाज्ञाको आदेश जारी गरी पाउँ भन्ने निवेदन दावी रहेकोमा निवेदनमा उल्लेखित जग्गा नेपाल सरकारका नाममा दर्ता रहेकोले सो जग्गामा दावी गर्ने हकदैया निवेदकलाई छैन भन्ने लिखित जवाफ रहेको

देखिन्छ । पुनरावेदन अदालत पाटनले निषेधाज्ञाको आदेश जारी हुने ठहर गरी फैसला गरेउपर प्रस्तुत पुनरावेदन दायर हुन आएको देखियो ।

निर्णयतर्फ विचार गर्दा निवेदनमा उल्लेखित कि.नं. ६१ को जग्गा निवेदकका नाममा दर्ता रहेको भन्ने निवेदनसाथ पेश भएको जग्गाधनी प्रमाण पूर्जाको फोटोकपिबाट देखिन्छ । उक्त जग्गा हाल साविक गरी पाउँ भनी निवेदकले मिति २०६८।४।५ मा द.नं. ४३७ को निवेदन मालपोत कार्यालय, डिल्लीबजार, काठमाडौंमा दिएकोमा हालसाविक हुने नहुने भन्ने विषयमा निर्णय हुन बाँकी नै रहेको देखिन्छ । सो जग्गामा भौतिक संरचना निर्माण गर्न सक्ने भन्ने निवेदकको आशंकालाई विपक्षीले इन्कार गरेको पनि छैन । यसरी निवेदन दावीको जग्गा निवेदकका नाममा दर्ता रहेको देखिएको र हालसाविक गरी पाउँ भनी दिएको निवेदन कारवाहीयुक्त अवस्थामा रहेको स्थितिमा सो जग्गामा कुनै किसिमको निर्माण कार्य भएमा निवेदकको नागरिक अधिकार ऐन, २०१२ को दफा ६(६) तथा ९ समेतले प्रदान गरेको सम्पत्ति सम्बन्धी हकमा प्रतिकूल असर पर्ने देखिन आउँछ ।

तसर्थ निषेधाज्ञाको आदेश जारी हुने ठहऱ्याएको पुनरावेदन अदालत पाटनको मिति २०६९ । ४ । १३ को फैसला मिलेको देखिँदा सदर हुने ठहर्छ । पुनरावेदनको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन । दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार बुझाईदिनु ।

का.म्. प्रधान न्यायाधीश

उक्त रायमा म सहमत छु ।

न्यायाधीश

इजलास अधिकृतः किशोर घिमिरे कम्युटर सेटिङः विकेश गुरागाईं

इति सम्वत २०७१ साल फागुन ४ गते रोज २ शुभम् -----।